

SISUKORD

	Steve Forbesi eessõna	7
ESIMENE PEATÜKK	Alustamise kunst	9
TEINE PEATÜKK	Edu määratlemise kunst	17
KOLMAS PEATÜKK	Missiooni määratlemise kunst	23
NELJAS PEATÜKK	Tulemusliku elu kunst	29
VIIES PEATÜKK	Individaalse lähenemise kunst	35
KUUES PEATÜKK	Kire leidmise kunst	41
SEITSMES PEATÜKK	Avastamise kunst	49
KAHEKSAS PEATÜKK	Hindamise kunst	55
ÜHEKSAS PEATÜKK	Motiveerimise kunst	63
KÜMNES PEATÜKK	Innustavate imede kunst	71
ÜHETEISTKÜMNES PEATÜKK	Suhtlemise kunst	79
KAHETEISTKÜMNES PEATÜKK	Oma sõnumi edastamise kunst	89
KOLMETEISTKÜMNES PEATÜKK	Teostuse kunst	97
NELJATEISTKÜMNES PEATÜKK	Päastikule vajutamise kunst	105
VIIETEISTKÜMNES PEATÜKK	Tegudeni jõudmise kunst	113
	Jim Stovallist	117

EESSÕNA

Jim Stovallist sain teadlikuks 1990ndate lõpus, kui koostasime kirjastuses Forbes raamatut, mis anti 2000. aastal välja pealkirjaga „Forbesi suurimad edulood: kaksteist hävingust kerkinud võidulugu” (originaali pealkiri *Forbes Great Success Stories: Twelve Tales of Victory Wrested from Defeat*). Selles raamatus oli lisaks Donald Trumpi, Tom Monaghani ja teiste kapitalismi esindajate tõsielulugudele, mis näitavad meie süsteemi kui maailma parimat, ka Jim Stovalli oma.

Sel ajal kiitsin uhkusega heaks Jimi raamatu „Ülim kingitus” (*The Ultimate Gift*), mida on kogu maailmas müüdud neli miljonit eksemplari ja mille järgi on filmistuudio 20th Century Fox vandanud suurepärase filmi, kus mängivad James Garner, Brian Dennehy ja Abigail Breslin. „Ülima kingituse” sarjas on ilmunud veel kolm raamatut ning filmitriloogia – lisaks eelmainitule „Ülim elu” Peter Fondaga peaosas ja „Ülim pärand” Raquel Welchiga peaosas.

Mulle on omistatud sõnad, et Jim Stovall on meie ajastu erakordsemaid isiksusi – mitte üksnes selle tõttu, mis ta korda on saatnud, vaid tänu sellele, et ta on oma elu üksikasjalikult lahanud ja laotanud selle ka teiste ette nii kõnede, ajalehekolumnide kui raamatutena. Nende seas on ka raamat, mida praegu käes hoiad.

„Tulemuslikkuse kunstis” tungib autor otse edu ja nurjumise tuumani nii isikliku elu kui ühiskonna kontekstis. Loodus- ja inimressurssi leidub külluslikult, aga selle, kuidas me neid rakendame isiklikku edu luues, määravad ära igäihe leidlikkus ja loovus. Käesolevast raamatust saate õppida, kuidas jõuda maksimaalse tulemuslikkuseni, avastades ja vallandades oma sisemist jõudu olulistes valdkondades nagu motivatsioon, suhtlemine ja teostus.

Usun, et kui jõuame Jim Stovalli abiga tulemuslikkuse kunsti ning läbime ülima tulemuslikkuse testi, siis saavad meist kõigist paremad inimesed ja olemegi oma täispotentsiaalile lähemal. Lõpptulemusena ei saa me end hinnata võrdluses kellegi või millegagi, vaid üksnes meie endi peegelpildiga, mis näitab ära meie tegeliku võimekuse.

Steve Forbes

ESIMENE PEATÜKK

ALUSTAMISE KUNST

Meie ühiskonnal on kalduvus omistada kõik saavutused kunstile või teadusele. Kunst on küll loominguine, aga sisaldab tasakaalu, vormi ja perspektiivi tõttu ka teaduse elemente. Teadus on küll hästi organiseeritud ja reguleeritud, aga kätkeb ka loovuse ja väljenduslikkuse elemente, mis on omased kunstile. Käesoleva raamatu abil hakkad märkama oma eesmärkide poole liikumise tulemuslikkust mõlemast vaatenurgast.

Olen tänulik sinule ja kõigile, kes panustavad oma aega, jõudu ja energiat mõne mu raamatu ostmisele ja lugemisele. Ainuüksi seetõttu, et valisid just selle raamatu, eeldan, et su elus on tahke,

mida soovid muuta, arendada või täiustada. Kui see nii on, siis loe edasi. Kui see nii ei ole ja oled tõeliselt rahul oma isikliku ja tööeluga, siis lõpeta kohe lugemine ja mine küsi raamatu eest raha tagasi.

Võib-olla on see sul kolmas raamat sel kuul lugeda, teisalt võib see olla esimene, mille oled pärast keskkooli kätte võtnud. Mul on elu jooksul olnud raamatutega huvitavad suhted. Esimese kolme aastakümne jooksul ei lugenud ma kunagi raamatut kaanest kaaneni läbi. Keskkooli ja kolledži läbisin, lugedes nii vähe kui vaja – ainult sedavõrd, et sisseastumiseksamid ja katsed läbi teha. See on nagu saatuse iroonia, sest kui mul oli nägemine korras ja sain lugeda lehekülgede kaupa, nagu teie praegu, siis ei teinud ma seda. Aga 29-aastaselt alustasin elu täiesti pimedana ja alates sellest päevast olen praktiliselt iga päev tänu pimedate heliraamatutele ja digipleierile mõne raamatu läbi kuulanud.

Kui veedad 30 aastat iga päev raamatuid kuulates, siis tekib nendega ainulaadne suhe. Raamatutest on saanud mu elu tähtis osa. Kuulan neid ajaviiteks. Kuulan neid informatsiooni hankimiseks. Pärast tuhandete raamatute läbikuulamist võin julgelt väita, et olen kuulanud käputäie raamatuid ka selleks, et tuua oma ellu muutusi. Need raamatud on mõjutanud mind nii sügavalt, et on muutnud mu olemust ja sedagi, kuidas oma elu elan. Loodan kogu südamest, et see raamat toob ka sulle elumuutva kogemuse.

Need leheküljed annavad sulle võimaluse sõnastada enda jaoks isiklik edu, seada edu saavutamise eesmärgiks, suurendada iseenda tingimustel oma elu tulemuslikkust ning jõuda seejärel eduni, kasutades motivatsiooni, suhtlemist ning teostusoskust.

Raamatute autori, kolumnisti ja isikliku arengu valdkonna lektorina olen kokku puutunud paljude edukate süsteemide, teooriate ja filosoofiatega. Need kõik peavad teataval määral paika. Ent tunnen, et mitmes mõttes puudub praegusel edusammude ja saavutuste alal üks oluline komponent.

Palju on raamatuid ja süsteeme, mis õpetavad seadma eesmärgi, panema paika versta-poste, järgima oma kirge ja muutma maailma. Need on olulised sammud, aga kui puuduvad praktilised vahendid, mille abil edu saavutada, siis ei ole selleks mingit võimalust.

Oletame, et tahan võita golfimängu. Ma võin selle kindlalt endale pähe võtta ja eesmärgiks seada, järgida oma kirge ja näidata üles suurt otsusekindlust, kuid praktilise, realistliku juhendamiseta oleksin hukule määratud, isegi kui küsiks inõu maailma parimatelt golfimängijatelt. Kui ka näiteks legendaarne meister Jack Nicklaus isiklikult mulle õppetunde annaks, ei oleks mul ikka mingitki võimalust, ükskõik kui tehniliselt veatud ja erilised tema juhised mulle ka ei tunduks.

Kui Nicklaus käsiks mul lihtsalt lüüa palli piki põetud muru-ala teistest kaugemale, mainides vaid, et iga 20 jala järel on auk, ning jätaiks mu ühes oma varustusega omapäi, siis ei paraneks mu mänguoskused kunagi ja mu soov saada meistergolfariks läheks koos minuga hauda, nagu suure osa inimeste ihad, soovid ja eesmärgid koos nendega hauda on läinud. Aga kui mind juhendataks motivatsiooni, suhtlemise ja teostuse oskusi õpetades, nagu hakkad avastama „Tulemuslikkuse kunsti” abil, siis tekiks mul võimalus saavutada golfimängijana edu.

Enne kui õppida neid põhimõtteid omandama ja ellu viima, on oluline otsustada, milliseid muutusi soovid oma ellu tuua.

---EDASI SAAD LUGEDA RAAMATUST---

TEINE PEATÜKK

EDU MÄÄRATLEMISE KUNST

Vaid üksikuil hetkil elus võib isekus või enesekesksus tunduda ihaldusväärseks, aga ometi peame oma eesmärgi seades arvestama üksnes iseenda ja sellega, kes tahame olla, mida teha ja mida saavutada.

Ükskõik, kas loed minu või kellegi teise raamatut, milles tahtakse aidata sul edukaks saada, pead kõigepealt jõudma autoriga üksmeelele edu määratluses, et olla kindel, kas sinu teejuht teab, kuidas sinna jõuda.

Kõik mu vanavanemad ja mõlemad mu vanemad on pärit võluvast Springfieldi linnakesest. Springfieldis on palju nii ajaloolisi

vaatamisväärsusi kui ka vaba aja veetmise võimalusi. Oletame, et otsustasime sinuga veeta Springfields pika nädalavahetuse, et arutada töiseid ja isiklikke eesmärke ning nautida kohalikke vaatamisväärsusi ja meelelahutust.

See mõte meeldib mulle ja loodetavasti ka sulle, aga kui sa mu perekonda ega päritolu ei teaks, siis oleks meil keeruline Springfields kohtuda, sest Ameerika Ühendriikides on sellenimelisi linnu 30.

Olen kindel, et paljudes Springfieldsi-nimelistes linnakestes on suurepäraseid vaatamisväärsusi ja palju tegutsemisvõimalusi. Ometi, kui me ühe kindla Springfieldsi asukohas kokku ei lepi, siis ei õnnestuks meil kohtuda ning minu juhised ja maanteekaart oleksid kasutud.

Igas Springfieldsis leidub inimesi, kes on seal sündinud ja kasvanud või selle oma perele koduks valinud. Miljonid kutsuvad oma kodulinnaks Springfieldsi, aga nad ei mõtle ühte ja sama kohta.

Eduga on samad lood. Olen veendunud, et edu kohta on sama palju definitsioone, kui on inimesi. Enamikul äparduvad asjad mitte sellepärast, et ei suudeta oma eesmärki saavutada, vaid seetõttu, et nad on määratlenud oma eesmärgi või edu valel moel.

Edu määratlemine on kõigist määratlustest ilmselt kõige isiklikum ja privaatsem, mistõttu saab oma edupildi loomisel abi vastu võtta üsna piiratult. Ja see pole veel kõik. Edu määratlemise juures on veelgi suurem väljakutse mõista, et isikliku edu määratlus muutub kogu aeg.

Paljud end edugurudeks kuulutanud inimesed julgustavad meid oma edu lahterdama. Näiteks rahaline edu, äriedu, perekonnaedu, edu treenimisel jne. Ehkki olen nõus, et kõik see kuulub

isikliku edu juurde, ei saa edukuse puhul õnnestuda ühes valdkonnas ja samal ajal läbi kukkuda teises.

Näiteks Titanic, mis arvati olevat uppumatu, sai maailma kuulsaimaks laevaks, sest juhtus see, mida keegi ei taha oma laevaga juhtumas näha – laev uppus. Edukat laeva võib määratleda mitmeti – olgu tegemist militaarse, rahalise, esteetilise või üldlase toimimisega, aga usun, et kõik nõustuvad: laeva puhul tähendab põhjaminek läbikukkumist.

Kui Titanicut tehti, ehitati sellele mitu veekindlat ruumi. Inseeneride plaani järgi pidi Titanic vee peal püsima isegi siis, kui mitu sellist ruumi on üle ujutatud. Paraku olid kõik need ruumid ülalt ühendatud. Kui Titanic Põhja-Atlandil jäämäega kokku põrkas, ujutas tulvavesi üle ruumide ülaosa ja viis ikkagi laeva põhja.

Meie eduga on üldjoontes sama lugu. Äpardumine mis tahes alal mõjutab teisi valdkondi.

Edu võib vaadelda kolme jalaga toolina. Selle analoogia põhjal võid teha samme rahalise edu, perekonnaõnne ja hea tervise poole. Oluline on mõista, et sa võid olla rahaliselt maailma edukaim, aga kui kaotad selle käigus perekonna ja laostad oma tervise, ei tunne sa end edukana isegi siis, kui kogu maailm sind edukana näeb.

Meie meediast mõjutatud ühiskond on loonud viimaste aastakümnete jooksul ainulaadse nähtuse kaasaja kultuuris. Ajakirjade, televisiooni, raadio, interneti ja teiste suhtluskanalite kaudu pommitatakse meid faktidega inimeste eraelust. Kuulsaks saadakse nii, nagu kunagi varem pole saadud. Oleme alati imetlenud kuulsaid sportlasi, aga nüüd võime ka teada saada, kus nad oma puhkuse veedavad, mida neile meeldib hommikul süüa ja mis on nende koera nimi.

---EDASI SAAD LUGEDA RAAMATUST---

KOLMAS PEATÜKK

MISSIOONI MÄÄRATLEMISE KUNST

Iga paari aasta tagant kerkib kirjanike, kõnelejate ja konsultantide seas üles uus kuum teema. Inimesed püüavad pidevalt jalgratast leiutada või vähemalt uusi raamatuid, kõnesid ja konsultatsioonilepinguid välja mõelda, ent 21. sajandil toovad edu samad asjad, mis tegid inimesi edukaks 19. sajandil.

Eduga on lood lihtsad, aga edu poole ei ole kunagi lihtne liikuda, kui oled seadnud väärtusliku, olulise ja sisuka eesmärgi. Alpinistina võib su eesmärk olla tõus Everesti tippu. Sellisel juhul oled endale juba eesmärgi püstitanud ja edu omaenda seisukohalt määratlenud. Seda on lihtne teha, kuid elueesmärk nii lihtne ei ole.

Tohutu ettevalmistuse, ohverduse ja pingutusega pead alustama Everesti jalamilt ja leidma tee tippu. Seepärast on sihtpunktiks edu isegi siis, kui see on liikuv, samas kui elueesmärk on pidevalt jätkuv teekond edu suunas.

Mõne aasta eest sai Ameerika ettevõtlusmaailmas moeajaks sõnastada organisatsiooni missioon. Ma ei taha pisendada ettevõtte missiooni sõnastamise ja omaksvõtu väärtust. Väga vähesed organisatsioonid on avaldanud sellise missiooni, mis tegelikult ka paika peab ja on tähenduslik inimestele, kelle ülesanne on edukas olla. Enamik töötajaid ei teagi, et ettevõttel on missioon olemas, kui see pole kivisse raiutud ja hoone fassaadile või kuldsete tähtedega maalitult vastuvõturuumi seinale välja pandud.

Enamiku organisatsioonide ja nende loodud missioonide vahel on põhimõtteline lahknevus. Kui satuksid sellisesse organisatsiooni erapooletu vaatlejana ja lihtsalt jälgiksid päevast päeva kollektiivi tegevust, siis oleks raske nende missiooni tabada.

Graveeritud kiviplaat ettevõtte peakorteril seinal võib öelda: „Oleme olemas, et pakkuda parimat toodet ja teenust igale oma kliendile. Seda tehes püüame parandada nende elu, tuua rahu maa peale ja näidata üles heatahtlikkust inimeste vastu.” Ent keskmist töötajat jälgides võib oletada, et tema missioon on: „Me tuleme tööle nii hilja kui saame, teeme nii vähe kui võimalik, väldime suhtlemist juhtide ja klientidega, ning tahame saada jätkuvalt palka ja hüvitisi seni, kuni see on võimalik.”

Organisatsiooni töötajad, kelle tegevus väljendab sellist meelust, ei tegutse oma eesmärgi saavutamise nimel; selle asemel on nad sattunud täitma kellegi teise missiooni, mistõttu ei ole neis kirge, energiat ega pühendumust. See ei tähenda, et nad oleksid

halvad. See muudab nad eksinud hingedeks, kes ekslevad lõputute võimaluste maailmas, millega nad ei suhestu.

Niisama oluline kui organisatsioonidel võib olla kõigi asjaosaliste jaoks tõeliselt sisuka missiooni seadmine, on veelgi olulisem, et sinul ja minul oleks isiklik missioon, mis määrab isikliku ja töise kulgemise meie endi edu poole.

Olen juba mitu aastat järginud oma isiklikku missiooni. Mulle meeldiks öelda, et koostas in selle ise, aga tegelikult pärandas selle missiooni mulle vanaema.

Vanaemal on mu elu kriitilistel hetkedel olnud oluline osa. Kui olin väike, oli mul paar aastat vanem õde. Ta jäi väga haigeks ja hiljem diagnoositi tal leukeemia. Kui olete vaadanud filmi „Ülim kingitus”, mis põhineb sama pealkirjaga raamatul, siis mäletate sealt tüdrukut, kes põdes leukeemiat ja keda kehastas Abigail Breslin. Paljud selle tegelaskuju jooned pärinevad mu õelt. Tema haiguse ja selle tõttu, et vanemad rändasid õega haiglast haiglasse ja ühe arsti juurest teise juurde, veetsin väiksesena väga palju aega vanavanematega.

Mu varasemad mälestused ongi seotud vanavanematega. Sain väärtuslikud õppetunnid inimestelt, kes olid näinud majanduslangust, maailmasõda ja ka nüüdisaega. Tom Brokaw ristis selle põlvkonna suurimaks sugupõlvaks. Kuigi nõustun härra Brokaw` määratlusega, ei usu ma, et sellele põlvkonnale oleks kaasa antud midagi erilisemat kui meie omale. Nad lihtsalt seisis silmitsi olukordadega, mis vajasid suuri inimesi.

---EDASI SAAD LUGEDA RAAMATUST---

NELJAS PEATÜKK

TULEMUSLIKU ELU KUNST

Tulemuslikkus on ilmselt üks väärarusaadumaid asju edu juures. Inglise keeles on sõna *tulemuslikkus* sama mis *tootlikkus* ja see omakorda tuleb sõnast *tootma*. Kõige lihtsamalt väljendudes tähendab see tulemusteni jõudmist. Nagu juba teame, tuleb selleks, et edukaks saada, teha valikuid, määratleda edu omaenda tingimustel ja luua oma missioon, mis aitab sul liikuda mööda õiget eluteed. Seetõttu saab tulemuslikkuse kunsti mõõta või hinnata ainult iseenda seatud isiklike edueesmärkide valguses.

Pelk edasiliikumine ei tähenda, et liigud õiges suunas. Kujutle, kuidas hamster oma pöörlevas rattas ringi sibab. Ta on väga aktiivne,

aga tulemust pole. Isegi kui ta kiiremini jookseb, ei jõua ta ikka kuskile välja.

Vaata ette, et sa ei ajaks segamini aktiivsust ja tulemuslikkust. Suurem osa meie ühiskonnast töötab väga aktiivselt ja hoolega, täites sellega kõiki oma päevi ja nädalaid, aga kui peame silmas tulemuslikku liikumist oma isikliku edueesmärgi poole, ei tähenda jooks või koguni sprint, nagu veendusime hamstri näitel, veel seda, et üldse edasi liigume.

Tõde ilmneb hämmastavas arusaamas, et mõnel juhul võib tegutsemine suisa kahju tuua. Kui sõidad selgel ja päikesepaistelisel päeval hõreda liiqlusega maanteel kiirusega 110 km/h, võib edasimineku olla väga edukas ja tulemuslik. Kui aga sihtkoht jääb vastasuunda, teed sellega endale kahju ning suurem kiirus või kõvem rabamine ei vii sind pärrale. See, kes oma sõiduki tee äärde seisma jätab ega liigu edasi, teeb palju suuremaid edusamme või on isegi sinust tulemuslikum.

Tulemuslikkuseni on võimalik jõuda ainult siis, kui see on seotud sinu enese määratlusega edust ning sinu isikliku missiooniga. Mõnikord on kõige tulemuslikum kesk meeletut tegutsemist hoopis peatuda, sügavalt sisse hingata ja küsida endalt järgmisi küsimusi.

1. Mida ma tegelikult üritan saavutada?
2. Kas ma tõesti tahan seda?
3. Kas see tegevus viib mind sellise lõpptulemuse poole?
4. Kas sihile jõudmiseks on mõni parem viis kui see, mida praegu järgin?

Valmis-olla-eesmärk-start-maailmas unustame sageli valmisoleku ja eesmärgi osa kogu võrrandis. Tegutsemiseks on ainult üks hea põhjus – kui see on kõige tulemuslikum ja tõhusam viis, et liikuda oma isikliku edueesmärgi poole.

Alles hiljuti avanes mul võimalus juhendada müügimeeskonda. Nende tegevusvaldkond oli telefoni- ja soovitasmüük. Muid kohustusi peale toote müügi neil polnud. Kohale jõudes kulus mul esmalt hulk aega, et nad ära kuulata ja nende tegevust jälgida.

Liigagi sageli teevad väljastpoolt tulnud nõustajad ja konsultandid nõustamisi stiilis: valmis olla, eesmärk, start. Enne kui püüad kellegi käest nõu küsida, veendu, kas ta mõistab su isiklikku eesmärki ja missiooni, mille abil oled otsustanud liikuda siit sinna. Vastasel juhul saad küll suurepäraseid nõuandeid, mis võivad aga viia sind võrreldes praegusega veelgi kaugemale kohast, kus tahaksid olla.

Müügiinimesi jälgides tundus, et nad töötavad väga hoolega. Enamasti jõudsid nad varakult kontoris, tundusid olevat meeletult tegusad ja jäid üldjuhul ka kauemaks tööle. Pärast vajaliku teabe kogumist kutsusin nad kokku ja esitasin neile paar küsimust.

1. Mitu tundi nädalas te töötate?
2. Kas vihute kõvasti tööd teha?

Vastused olid kõnekad. Keskmine müügimees tundis, et töötab umbes 45–50 tundi nädalas, ja kõik kinnitasid, et nad annavad kõvasti tööle valu. Seejärel esitasin lihtsa küsimuse: „Milles teie töö seisneb?”

---EDASI SAAD LUGEDA RAAMATUST---